

PROPRIETAR—DIRECTOR

Dr. AUGUSTIN POPA

Redacția și administrația
BLAJ, JUD. TARNAVA MICĂ

INSERATE

conform regulamen. de a-
plicare a tarifului comer-
cial, categoria V.

REDACTOR

Prof. DUMITRU NEDA

Foale înscrise în Registrul de
publicații al Trib. Târnava-Mică
sub Nr. 2—1938.

ABONAMENTE

Pe un an . . . 200 Lei
Pe 6 luni . . . 100 Lei
Pentru străinătate 400 Lei

Unitatea

Foale bisericicească — Apare în fiecare Sâmbătă

Crăciunul durerii

„Bună seara-seara lui Crăciun“ . . . Ves-
ea de dincolo de veac, pe care ne-o aduc
ngerii și o duc din casă'n casă colindă-
birit, ne sguode sufletul. — Altădată, ea în-
nemna bucurie, pace, lumină... Astăzi? Cră-
ciunul nostru-i trist și sărac. Crăciunul du-
rerii și al necazurilor.

De aceea a și venit: să cerșească. — Iată,
astăzi s'a născut, în peștera Betleemului, prunc
minunat, Cel fără de început, Mesia cel vestit
de proroci. Să grăbim, cu păstorii, să-l vedem;
să-i ducem daruri, cu magii din depărtatul
de sărit. Să-i ducem iubire și credință. Fiind-
că, în ciuda aparențelor sărace, peștera aceasta
cece este izvor de lumină și de bucurie: în ea
e adăposteste Soarele dreptății. — Până
cuma ne-am închis ochii în fața Lui, n'am
tratat cu sufletul întreg în lăcașul lui, am alun-
at cu arme omorătoare pe ingerii care ves-
eau pacea lui; de aceea pământul s'a făcut
ad și viața noastră durere și chin. Să dăm
lui Hristos, celui ce vine pe pământ, iubire și
credință neșovăitoare; și va fi iarăși pace și
bucurie și dreptate. Dreptatea noastră!

Și mai cere Moș-Crăciun, în așteptarea
narei dreptăți a Soarelui dreptății, milă și
daruri pentru frații năpăstuiți. Ei sunt ade-
văratai vestitori și reprezentanți ai lui Isus.
Ei, cari n'au adăpost și bat zadarnic la porți
e nu se deschid. Ei, cari tremură de frig în
peșteri și bordeie. Ei, cari au trebuit să fugă
de sălbătăcia lui Irod, părăsindu-și vetrele și
iscerile părințești. Pentru toți să deschidem
urzi inimile și casele noastre. Să simtă cu
și căldura frăției și ocrotirea iubirii crești-
ești. În vremurile noastre de urgie nu este
atorie mai arzătoare decât această deprin-
ere largă și voioasă a carității. Căci de nu
om avea dragoste caldă și jertfitoare pentru
ratele nostru necăjit, pe care-l vedem și pe
are Dumnezeu ni-l trimite, cum vom putea
ubi pe Dumnezeu pe care nu-l vedem și dela
care totuși așteptăm tot binele?!

Intre săracii, față de cari trebuie să se
rate generoasă iubirea noastră, să nu uităm...
nirea. Niciodată, în trecut, n'a cerșit. Ci, de
să încizeci de ani, a dat mereu, cu însuflețire
neprecupețită, tot ce-a putut și tot ce-a avut
ai bun: suflet, lumină, tărie. Luptând pentru
ideal, a trăit din idealism. — Azi e săracă
ea, și tristă. Familia cetitorilor a scăzut la
umătate. E mult prea mică decât să-i poată
sigura existența. De aceea Moș Crăciun face
n nou și stăruitor apel către toți cetitorii
Unirii: **Să câștige abonați noi. Care câfi-
oate. Unul măcar. Cel puțin unul. Altfel, Dum-
zeu știe dacă la anul această credincioasă
luptătoare a Bisericii și neamului va mai pu-
ea bate la porțile bătrânelor case parohiale
în Ardeal, ducând tuturor vestea Nașterii Dom-
nului și dorind tuturor, așa ca acum: Săr-
ători ferice!**

Stăpânul păcii a venit

— Gânduri creștine de prasnica Nașterii Domnului —

Făgăduințele Atotputernicului și vedeniile
prorocilor Săi se împlinesc neapărat, aieva
și totdeauna. Venirea Mântuitorului a fost
făgăduită strămoșilor noștri încă în raiul
proaspăt pierdut, iar patriarhii și prorocii l-au
vestit prin veacuri poporului ales. (Ales din
mila lui Dumnezeu, și nu în urma a ceva
vrednicii deosebite). Isaia tresaltă de bucurie
când i-se desvăluie din neguri arătarea de
vraja: „Prunc s'a născut nouă; fiu s'a dat
nouă. Și se va chema numele lui: Sfetnic
minunat, Dumnezeu preaputernic, Părinte al
veșniciei, Stăpân al păcii. Și mare va fi stă-
pânirea lui și pacea lui va fi fără sfârșit“
(Isaia 9, 5-6). Acum aproape două mii de ani
Noaptea Sfântă, luminată de ingeri și încăl-
zită de cântările lor, a și dăruit apoi lumii
păcătoase pe Doritul Neamurilor, ca să îm-
pace Ceriul cu Pământul.

1. Din partea sa Fiul Mariei, ca Dum-
nezeu întromenit ce este, a și adus pace
sufletelor involburate și răvășite de păcat.
Gura lui a rostit pentru întâi dată, cu putere
și autoritate divină, cuvântul mângăietor:
Iartă-ți-se ție păcatele. Și cu încredințare și
putere de taină primită dela El, prin Spiritul
său, rostesc și slugile sale, preoții, în sfânta
spovedanie, cuvintele deslegării de păcate și
a slobozirii din cătușele fărădelegilor. În
scaunul mărturisirii se șterg lacrimi, se alină
dureri, se tămăduesc boale, se liniștesc vifore
mai cumplite decât tot ce poate cuprinde
mintea. Și sunt nenumărați cei ce s'au con-
vins pe calea aceasta că Hristos singur este
cu adevărat pacea noastră (Efes. 2, 4) și că
Tatăl printr'Insul a binevoit să împace toate
cu sine, făcând pace prin sângele Crucii lui
(Colos. 1, 20). — Cine va fi în stare, vreodată,
să aducă ceriului cuvenita mulțumită pentru
atâta bunăvoință și binefacere?

2. Hristos Domnul a venit s'aducă în
lume pacea și ne-a slujit drept îndreptar viu
de pășnicie. Spusese despre Dânsul proro-
cul cel dedemult: „Nu va striga, nici nu va
grăi tare, și în piețe nu se va auzi glasul lui.
Trestia frântă n'o va zdrobi și inul ce fume-
gă nu-l va stinge“ (Isaia, 42, 2-3). El s'a făcut
ca un om ce nu are în gura lui muștrări
(Psalm 37, 14). N'a sfărîmat, nici n'a ucis pe
cei ce i-s'au împotrivit, ci s'a rugat pentru
ei. Mai mult: a murit pentru ei. I-au fost
dragii copiii. A miluit neputincioșii. A dorit
și a făcut bine și străinilor. A îmbărbătat
spre bine pe toți. A cinstit bătrânețele. A dat
fiecăruia ce-i al său, fără alegere după starea
socială ori culoarea politică, așa cum se știe

că făceau fariseii, saduceii, zeloții și mult
alții. Blăstămatul duh al sectarismului îi este
străin Fiului crescut în casa dulgherului
Iosif. — Vremurile noastre au ce învăța
dela El. Și ce dar ceresc ar fi pentru nea-
mul nostru spiritul păcii lui Hristos, care
să-i facă pe bătrâni, bună oară, să vadă și
ceeace-i bine și frumos în avântul tineresc, —
de respectat dacă nu se crede surrogat uni-
versal și miraculos, — și pe tineri să înțe-
leagă dreptul la stimă al cărunțetelor. E așa
de mult adevăr creștin în ceea ce a spus ne-
muritorul Vasile Pârvan la una din ședințele
Academiei Române: „Fiecare tineretă își trage
conștiința despre puterile ei din bătrânețele
glorioase, pe cari le însoțește pe drumul cel
melancolic către Soare Apune. Și fiecare bă-
trân care cade obosit, lasă un tânăr singur. Și
tânărul în aceeaș clipă e chemat bătrân, și
altul, mai tânăr ca el, trece să-i facă tovă-
rășie și sprijin. — Iar moartea celor bătrâni
îmbătrânește pe cei tineri“.

3. Astăzi pe pământ nu-i pace. Se urăsc
și se măcelăresc împrumutat neamurile vecine
și îndepărtate. Și purced la fel, ei în de ei, și
fiii aceluiași neam. Cum să petreacă atunci
cu drag între oameni Stăpânul păcii? Știm
doară care-i plăcerea Lui: inima blândă și
smerită, sub stăpânirea păcii. Și știm pe cine
fericește El, împărțitorul fericii: pe făcătorii
de pace. Acesta-i și tălcul strădaniilor Sf. Pă-
rinte Pius XII pentru împăcarea celor încăe-
rați acum în crâncena încheștare a războiului
și a morții. Agenția „Rador“, cu data de azi,
aduce știrea că reprezentanții tuturor biseri-
cilor din Anglia ar fi primit următoarele puncte
pentru o pace trainică, formulate de Vicarul
lui Hristos: 1. Asigurarea dreptului la viață și
la independență al tuturor națiunilor; 2. De-
zarmarea progresivă împrumutată, atât spiri-
tuală cât și materială; 3. Crearea unei insti-
tuții juridice, care să garanteze executarea
condițiilor acceptate; 4. Garantarea nevoilor
reale și a dreptelor cereri ale națiunilor, po-
pulațiilor și minorităților de rasă; 5. Desvol-
tarea în sânul popoarelor și la conducătorii
acestora a unui simț al răspunderilor, viu și
adânc. — Facă Ceriul ca pe Pământ cât mai
curînd să stăpânească, de fapt și deplin pacea
lui Hristos în împărăția lui Hristos. Atunci, și
numai atunci, vor ști prețui oamenii ce mare
dar ceresc este Nașterea Domnului.

Dumitru Neda

□ □

Ioan F. Negruțiu. În dimineața cu burniță rece a zilei de Luni din săptămâna aceasta, clopotele catedralei au vestit blăjenilor jale mare, cu răsunet în tot cuprinsul Provinciilor noastre mitropolitane: A murit *Moșu Negruțiu!*

Il știam împovărat de ani. Dar îl știam și strașnic de rezistent. Și de aceea credeam că va mai duce-o încă ani de zile. Care lucru i-l doria din inimă toată lumea. Pentru că îl avea drag și îl respecta toată lumea care îl cunoștea.

Mai rar un om așa bun de inimă și așa de harnic și neostenit până la adânci bătrânețe, ca adormitul în Domnul, care a văzut lumina zilei în Sucutard (j. Someș) la anul 1854. Partea cea mai mare a vieții și-a petrecut-o la Blaj, unde a fost numit profesor în 1880 și unde a fost luminar și pildă elevilor săi la liceu, și mai apoi la Școala Normală de băieți, al cărei director a fost din 1909 și până după Unire.

Autor de manuale școlare, colaborator la „Preotul Român” și „Amicul Familiei” de pe vremuri; la „Unirea” și la „Unirea Popului”, și redactor între anii (1889—1914) la „Foaia Școlastică” la care lucrase, alături de Ion Micu-Moldovan, încă din 1883; sprijinitor cu vorba și cu fapta a tuturor mișcărilor naționale și culturale române ardelen; slujitor devotat Bisericii sale, care l-a cinstit cu demnitatea de asesor consistorial: preotul-profesor care s'a stins din viață în zorii zilei de Luni trecută — și asupra căruia vom reveni în numărul proxim — lasă după sine o amintire care nu se va șterge.

Vrednicile sale au fost reliefate, lângă rămășițele-i neînsuflețite, în catedrală, de păr. Iuliu Maior, canonic; prof. Dr. Cor. Suci, dir. Școlii Normale de băieți; primprezătorul Victor Micu și prof. Nic. Comșa. A fost prohodit de cinci canonici, doi preoți și doi diaconi. La groapă l-a petrecut lume multă școlărească, și alții. — În veci pomenirea lui!

Cuvinte arhieresti

Rânduri din pastoralele de Crăciun ale Inalților noștri Iera

I.

I. P. S. pâr. MITROPOLIT ALEXANDRU
laudă Preasfânta Treime

[...] „Nu există acțiune hieratică mai însemnată pe care biserica să nu o înceapă cu preamărirea sfintei Treimi.

Cu tot dreptul. — *Tatăl* doară, întâia persoană din sfânta Treime, este stăpânul tuturor. Domn Dumnezeu al cerului și al pământului și a toată făptura văzută și nevăzută, părintele atotțitor, vrednic de închinare, cea ce șede pe scaunul mării și privește peste adâncuri. Cel fără de început, nevăzut, necuprins, nemărginit, neșchimbător, cum ne spune cu adânc tâlc sf. Vasile cel mare.

Fiul, a doua persoană din sfânta Treime? Noi știm în baza revelației divine că lumina cunoștinței divine se reflectă ca în oglindă în marginea nemărginită a unui Verb, a unui Logos viu, de o frumusețe fascinantă: Înțelepciune mai înainte de veci, viață, sfințire, putere. Logos care este Lumina orbitoare din Lumina orbitoare, strălucirea mării Lui, chipul ipostazului Său, ne spune iarăși dumnezeescul Vasile cel Mare.

Spiritul Sfânt? — Flacăra dragostei divine între Tatăl și Fiul, vâlvorește într-o vâpaie nemărginită, în suflarea sau răsuflarea dragostei, în respirația imensă a dragostei, în *Spiritul Sfânt*: gaj revărsat al fluviului năvalnic al dragostei Tatălui și Fiului, marea dragoste-i imensă, în care înnoată și se confundă fericiți Tatăl și Fiul. El este, în altă ordine de idei, sărutarea castă și perpetuă a Tatălui și Fiului, și strânsa lor îmbrățișare împrumutată veșnică; încununarea deci a legăturii lor împrumutate indestructibile; culminația, extazul, afecțiunii lor reciproce. (Die

Mysterien des Christentums, von M. I. eben, passim).

Cum să nu li-se cuvină deci persoana din sfânta Treime toată preamărirea chinăciunea din partea celor văzute văzute?

În preajma Nașterii Domnului, sărbători a Crăciunului, Preasfintei Treime se cuvine o preamărire specială.

Doară tocmai la această sărbătoare arătat mărirea Ei într-o splendoare multă și neîntrecută. Vrut-a adevărat cea de ființă și de viață făcătoare Treime să verse efluviiile fericirii sale din strălucirea ființei sale insondabile și în afară, în văzută a făpturilor.

De aceea *Tatăl* cel veșnic trimis unuia născut Fiul său, pe Cuvântul său în lume, pentru ca acolo să ia o nouă viață, devenind fiu al oamenilor, o nouă viață, devenind fiu al oamenilor, menea cu noi, una cu noi. „Că așa a spus Dumnezeu lumea, cât și pe Fiul său care născut l-a dat, ca tot celce crede întru Fiul să nu piară ci să aibă viața de veșnicie.”

Fiul a primit cu drag această misiune de la Tatălui. „Jertfa și prinosul n'ai voiia trupul mi-ai săvârșit. Arderile de tot trupul păcat n'ai căutat; atunci am zis: In capul cărții scris este pentru mine, fac voia Ta Dumnezeu meu am voit” (Mt. 3, 17; 17, 5; 26, 39, 42 etc.) În această frază vorbește Dumnezeu veșnic despre misiunea Lui de viitor Răscumpărător al neamului omenesc, când cu dragă inimă această misiune s'a împlinit.

Spiritul Sfânt, și-a avut și El parte întru preamărirea. Știm doară ce i-a spus Tatălui, Mariei, fecioarei din Nazaret: „Nu te teme, Marie, că ai aflat dar la Dumnezeu. Vezi lua în pânțele și vei naște fiu”

FOIȚA „UNIRII”

Poveste de Crăciun

Ascult povestea din bătrâni,
Căci e duioasă de nespus:
Cum s'a născut odată 'n frig
Isus.

Cum Preacurata îl privea
Și-l alinta în șoapte;
Calvarul, Crucea 'ntrezărea
In noapte.

Cum ingeri coborau cântând,
Vrăjind stelutele din aier,
Și fulgi în drumul lor smulgând
Din albul caier.

Deatuncia obiceiului străbun:
Copiii cântă la ferești
Stânt cântec de ajun
Cu cetele cerești.

De câte ori aud colinda,
Cu capu' n mâni, pe gânduri dus,
Aștept să se deschidă tinda
Să intri, Pruncule Isus.

Traian Dragos

Zile de bejenie

— amintiri —

Sabin G. Truția

II.

În dimineața zilei de 2 Septembrie luai drumul spre Cluj, pentru a ridica dela Episcopie salariile preoților din tract pe luna August. Cum nu dormisem de loc în noaptea trecută și, surescitat și din pricina evenimentelor, aveam o senzație cât se poate de proastă. Dealurile împădurite, de-alungul cărora luneca în goana lui vertiginosă trenul accelerat, și pe cari le cunoșteam în toate ungherele încă din frageda-mi copilărie, mi-se păreau acum schimbate. Mă simțeam strein, într-o lume streină. Iar țacănitul monoton și sec al vagonului îmi amintea de „tam-tamul” cafrilor, un cântec unison și lugubru. Cu toată zăpușealăpricinuită de ra-zele fierbinți ale soarelui, îmi era rece. În răstimpuri mă treceau fiorii și mă pomeneam trâmurând ca scuturat de friguri. Încercam să mă calmez, fumând țigară după țigară, dar totul era zadarnic. Sufletul meu era un sloiu de gheață.

Sosit la Cluj, o luai cu pas de somnambul spre palatul Episcopiei din „Calea Moșilor”. În sala Administrației Capitulare întâlnii câțiva protopopi și o mulțime de preoți cari comentau în fel și chip evenimentele zilei.

Din istorisirile unor frați am înțeles că situația Românilor devenise grea. Armata ro-

mână încă nu evacuasă teritoriul cedat, tuși ungerii începuseră să-și arete colțurile dintre preoți erau decizi să-și mute locuințele în teritoriul rămas liber. „Până va trece luna” și „până se vor liniști lucrurile” spuneau ei. Pe urmă, își vor aduce acasă.

În întâlnii la Cluj și pe părintele Gârleanu, unul din cei mai apreciați preoți ai noștri. Ne cunoșteam reciproc, dar din scrieri. Și — ce crudă ironie a soartei — ne-a fost dat să ne vedem față la față în cele mai triste împrejurări.

Cu trenul de după amiază luai drum spre casă. Sosit în gara Ciucea, privirea fu atrasă de mulțimea mobilelor: dulciuri, vitrine, somiere, etc... Înșirate pe rampe amestec cu grămezi de efecte militare: tren de marfă, nesfârșit de lung, staționează o linie moartă.

— Ce e nou pe la Cluj, frate Ștefan? mă acostă șeful gării.

— Nimic nou, dragă Mihăiule. Pe lângă cele de obicei, ungerii iubesc să-și rădăie români plâng. Dar spune-mi te rog, ce tai cu mâna spre șirul mobilelor? — seamnă această îngrămadare de călători Azi dimineață, când am plecat spre Cluj, era goală.

— Păi, așa era, dar vezi că... de atunci s'a schimbat situația. Direcțiunea generală a ordonat evacuarea locomotivelor și vagoanelor. Începând cu ziua de mâine, între

cherna numele lui Isus. Acesta va fi mare și fiul celui preainalt se va chema, și da-va lui Domnul Dumnezeu scaunul lui David tătâne-său și va împărăți în casa lui Iacob în veci și împărăției lui nu va fi sfârșit" (*Luca* 1,30-33.) Iar temându-se Maria și fiind nedumerită i-a zis ei Ingerul iarăș: „*Duhul Sfânt va pogori peste tine* și puterea celui preainalt te va umbri. Pentru aceea și sfântul celace se va naște dintru tine se va chema Fiul lui Dumnezeu”.

II.

Preasl. IOAN AL LUGOJULUI proslăvește puterea Cuvântului Intrupat

[...] Când Episcopul vine în biserică pentru ca să slujească, este întâmpinat cu o cântare foarte frumoasă, în care se zice despre intruparea Fiului lui Dumnezeu; „*Impăratul cerurilor pentru iubirea de oameni pe pământ S'a arătat, și cu oamenii a petrecut*” (Dogmatica dela vers 8). . . Ceeace vedem însă în peștera din Viflaim numai formă și chip de împărat nu are, căci acolo este un prunc mititel, săracuț și slăbuț. Însă acest lucru să nu ne amăgească. Luându-și trup și suflet omenesc, Fiul lui Dumnezeu nu și-a pierdut omnia și ființa Sa dumnezească. . .

[...] Luându-și trup și suflet omenesc, Fiul lui Dumnezeu nu și amestecă dumnezeirea cu omnia, ci rămâne tot Dumnezeu adevărat. Doar când la râul Iordanului, Tatăl cel ceresc îl recomandă pe Isus oamenilor, zice: „*Acesta este Fiul meu cel iubit*” (*Mateiu* 3, 17), Așa mărturisim și noi în *Credeu*, că Domnul Isus Hristos este „*Dumnezeu adevărat din Dumnezeu adevărat, . . . de o ființă cu Tatăl*”, adecă cu nimica nu este mai mic.

Despre acest Fiu al lui Dumnezeu spune însuși Spiritul Sfânt în *Evangelia Sfântului Ioan*: „*Toate printr'Însul s'au făcut, și fără de Dănsul nimic nu s'a făcut ce s'a făcut*” (*Ioan* 1, 3). Vorba aceasta este așa de limpede, încât o înțeleg chiar copilașii cei mici, cari

abia au ajuns la anii priceperii. Așa dar tot ce este în lume, fie în cer, ori pe pământ, ori sub pământ, în apă și în aer: toate acestea sunt făcute de Fiul lui Dumnezeu. Așa dar nu numai ingerii, cu soarele, luna și stelele; ci și omul, cu toate verdețurile și legumele, cu toți arborii și toți pomii, toate animalele, începând dela cele mai mici până la cele mai mari, cari se găesc pe lângă casa omului, ori în câmp, ori în păduri și în pustii, toți peștii mării, și toate comorile ce se găesc în pământ: cărbunii, fierul, arama, argintul, aurul, diamantul și alte lucruri de preț ce se găesc în lumea aceasta. toate sunt făcute de Fiul lui Dumnezeu. Și încă cum? Din nimica, fără să-l fi dat cineva nici materia din ce să le facă, nici să-l fi învățat cum să le facă. . .

Spune *Sfântul Ioan Gură de Aur*, că nu numai că a făcut Fiul lui Dumnezeu lumea, ci după ce a făcut-o, o și îngrijește și o păstrează; și că, dacă nu ar îngriji-o, toate făpturile s'ar destrăma și ar pieri (Omilia despre slăbănog). . . Aceasta este învățătura Spiritului Sfânt, pe care o citim în înțelepciunea lui Solomon, unde se spune despre Dumnezeu: „*Lubește toate celece sunt. . . Și cum ar fi rămas ceva, de nu ai fi vrut Tu, sau cum s'ar ținea*” (*Înțelepciunea lui Solomon* 11, 26). . . De acest lucru ne-a putut convinge cutremurul cel grozav, care s'a întâmplat acum de curând la București: s'au prăbușit și praf s'au făcut casele mari, făcute de cei mai vestiți arhitecți, și au rămas neatrinse căsuțele oamenilor săraci.

Dacă eu lucrez, cu trupul și cu sufletul, dacă animalele se mișcă, și paserile zboară; dacă iarba și verdețurile, arborii și pomii roditori cresc și rodesc, și toate acestea ne sunt spre folosul nostru, Dumnezeu e Care le dă pururea și ajutorul de lipsă. Acest lucru l-a spus limpede Sfântul Pavel oamenilor din Atena, când le-a zis: „*El dă tuturor viața și suflare și toate. . . fiindcă în El (adică cu*

puterea și ajutorul Lui) trăim, și ne mișcăm, și suntem” (*Fapte* 17, 25, 28).

[. . .] Putea Domnul să și facă, într'o clipită de ochi, și fără nici cea mai mică osteneală, fără nici o cheltuială, așa cum a făcut lumea, tot din nimic, un palat cum n'a mai fost, și nu va mai fi. Însă nu l-a trebuit; ci a ales sărăcia de bună voie: a îndura frig și foame și alte multe necazuri, ca să ne învețe pe noi, cari nu putem scăpa de ele, chiar de am voi și de ne-am da toată silința, ce folos mare putem trage din răbdarea creștinească a acestora. Căci scrie Sfântul Pavel strămoșilor noștri: „*Ne lăudăm în necazuri, știind, că necazul aduce răbdare, răbdarea încercare, încercarea nădejde, iar nădejdea nu înșală, pentru că dragostea lui Dumnezeu, s'a așezat în inimile noastre*” (*Romani* 5, 3-5).

Deci noi toți, cari astăzi avem multe de răbdat, iar ziua de mâine poate că ne va aduce necazuri și mai multe și mai mari, să nu ne lăsăm învinși de acestea, ci să ne aducem mai ales astăzi aminte, că Fiul lui Dumnezeu s'a pogorit din ceruri pentru că să ne mântuiască din toate necazurile și să ne scape de nenorocire. Să ne punem nădejdea în acest Prunc, cu ajutorul căruia le putem purta toate, căci El ne întărește (*Fillpeni* 4 13).

Peștera din Viflaim și ieslea cu ogrinji tari, pe cari a odihnit Fiul lui Dumnezeu intrupat, ne dau cea mai folositoare învățatură pentru zilele de azi: sărăcia cea mai grozavă e locul unde vine Domnul mai bucuros, ca să-l întărească pe om și să-l îmbogățească cu comoara fericirii veșnice. — Dumnezeuul păcii să fie cu voi cu toți. Amin”. (*Romani* 15, 33).

Un vrednic păstor de suflete. — Așa îl numește d. Valeriu Bora pe pâr. *V. Paveloni*, protopopul român-unit al Orăștiei, în rândurile omagiale ce-i închină în „*România Nouă*”. (6. XII. 40). Prilej pentru aceasta i-a dat noua biserică ridicată în Orăștie mulțumită strădanilor pâr. protopop, care a știut

nu vor mai circula nici trenurile accelerate. Garniturile de marfă sunt puse la dispoziția armatei pentru imbarcarea efectelor militare. Trenul acesta — arată la rândul lui șirul nesfârșit al vagoanelor ce staționau pe linia moartă — e pus la dispoziția armatei care se retrage dela Crasna. Pentru refugiații în Ciucea am rezervat zece vagoane. Dacă se știe astă seară dinspre Oradea vre-un tren cu garnituri goale, am să mai confisc cinci vagoane. Măine ar fi poate prea târziu. Nu garantez să se mai găsească vagoane pentru refugiați.

— Nu socotești că ar fi prea multe și cele zece vagoane pentru refugiații din Ciucea? schițai cu un suflet acru.

— Nici vorbă! Din potrivă, mă tem că vor fi îndestulitoare nici cincisprezece.

Făcui ochi mari.

— Dar cine, omule, cine se refugiază? cât știu, tu rămâi, picherul rămâne. . .

— Nu-nu! — mă întrerupse șeful. — Așa era vorba că rămânem, dar s'a schimbat situația. Soția mea nu vrea să rămână aici nici o codiție, așa că. . . sunt nevoit să mă refugiez și eu. Firește deocamdată îmi abare numai familia, și calabalicul, cu destinația Sibiu. Eu am să rămân până în moartea din urmă. Înainte de a face predarea rii nu pot să plec. Așa am ordin. Familia șefului pleacă. Tot astfel și familiile celorlți funcționari dela mișcare.

— În afară de personalul de serviciu al rii, cine mai pleacă?

— Familia medicului veterinar, farmacist — alias tanti „Chița”, — medicul Niculiță al nostru, familia Văleanu, familia preotului Benția, a șefului de secție, a șefului de post, învățătorii — cinci la număr — etc. etc. După cât sunt informat, nu rămâne decât d-na Ministru Goga, părintele protopop bătrân, familia ta și a dirigintelui poștal. El poate să rămână, fiindcă e sas. Ungurii n'au să-i facă nimic.

— Dar soția dirigintelui e româncă.

— Firește, dar asta nu are importanță.

Așa, frate Sabine. Incolo, cum spuneam, toată lumea pleacă. Imbarcarea o facem încă în astă seară. Mobilă de pe rampă e a mea, alui Văleanu și a preotului Benția. Ceilalți vor face imbarcarea dimineață. Iar mâine seară, sau cel mai târziu poimâne. . . — gesticulă el, dând din cap adio: și n'am cuvinte! Zău, frate Sabine, — se înduioșă șeful — de ai ști ce mult regret că vom fi nevoiți să ne despărțim. Tu ești unit, iar eu ortodox și totuși ne înțelegem atât de bine.

— N'a fost felul meu să fac, în sensul rău al cuvântului, proselitism, frate Mihăiuț.

— Știu. Dar uite ce: Socotește-te și vino și tu în țara libertății. Dacă nu pentru totdeauna, măcar până se va mai limpezi situația. Îmi dau seama că îți vine greu să te despărți de frumoasa noastră Ciucea, care și-a fost leagăn din copilărie, și să-ți părăsești erodincioșii în împrejurări atât de grele, dar nu uita că ai familie, căreia nu poți să-i asi-

guri aici nici un viitor. Pe lângă datoria de preot, care — după cum spunea ai seară — trebuie să primeze între orice împrejurări, ai și datoria de soț și tată. Ce mângâiere mai poți să ai, dacă familia ta rămâne neconsolată?

— Vei fi având și tu dreptate, frate Mihăiuț, dar știi vorba din bătrâni: „*Ce trece, se uită*”. În lume nimic nu e statornic. Totul e relativ și trecător. Cel mai hunc și eficace medicament contra durerilor sufletești e timpul ce trece. Și apoi, nu uita că am și datorii față de părinții mei bătrâni. Ei nu vor să plece.

— Știu. Dar ce rost are să rămână bătrânii în Ciucea? Tatăl tău e pensionat, așa că nu-l mai leagă nimic de oficiu.

— Il leagă de glie cei cincizeci de ani petrecuți în slujba Domnului în statul acesta. Aici și-a început preoția și aici vrea să moară. Asta e, frate Mihăiuț. Eu îl înțeleg pe tata și îi dau dreptate.

După plecarea acceleratului, în discuția noastră interveniră și alții. Comandantul garnizoanei Ciucea, impiegații de mișcare, medicul, câțiva ofițeri, în frunte cu comandantul garnizoanei Crasna — maiorul Fornă, fost elev al școalelor din Blaj — și alții, cari mă îndemnau să-mi fac bagajul și să plec cu ei spre alte zări mai pline de soare și lumină.

În drum spre casă, mă întâmpină un lucrător dela uzina electrică și îmi dădu o scrisoare.

să se facă iubit și ascultat de enoriașii săi. — Câteva din rândurile omagiale ale d. Valeriu Bora, cari exprimă și convingerile altora: „Sosit abia de 3 ani în fruntea credincioșilor săi, protopopul Paveloniu, a socotit că are o nouă misiune, pe lângă cea îndeplinită atât de strălucit în fosta sa parohie Bouțar: să zidească și la Orăștie o casă a lui Dumnezeu, pentru credincioșii săi. Luptând cu adversitățile și greutățile felurite ale vremii și oamenilor, ajutat de puținii săi credincioși, a zidit o prea frumoasă biserică, care face cinste nu numai sieși, ci e și întru mai marea laudă a Celui Atotputernic.

[...] Putem afirma, fără puțință de tăgadă, că zidirea acestei biserici este opera de alergare pe la toate sufletele și ușile diferitelor autorități, este truda și preocuparea de fiecare zi și gând a inimei sale.

În conștiința noastră cade-se, socotim noi, a scrie aceste adevăruri, spre a fi de luminos îndreptar și pentru alții, și pentru cei mireni și eclesiastici cari, în locul întâi, trebuie să clădească prin fapte, punând acestea înaintea feluritelor vorbe deșarte și atât de sgomotoase.

Pentru noi Românii uniți din Orăștie, această biserică este și o operă național-culturală, nu numai confesională, și ținem să se știe de către toți acest adevăr.

Nu de mult preoțimea tractuală a Orăștiei a ținut să-și sărbătorească șeful ierarhic cel mai apropiat, care tocmai împlinea un sfert de veac de preoție și jumătate veac de viață. Și bine a făcut. — Urărilor de bine rostite atunci se alătură și ale noastre.

Să rămânem la o bună tradiție ardelenească. „Asociațiunea transilvană pentru literatura și cultura poporului român“ a făcut un călduros apel către toți intelectualii noștri să-i vină în ajutor prin răscumpărarea felicitărilor de sărbători în folosul ei, revenind, astfel, la o tradiție ardelenească, cu

— E dela d-l director? întrebați, aruncând o privire spre plicul albăstriu.

Da!

— Trebuie să dau răspuns?

— Nu, d-le protopop. D-l director a plecat azi dimineață spre Crasna.

— Bine, Alexandre, mulțumesc!

Desfăcui plicul și, scoțând din el o hârtie de aceeași culoare, citii:

Dragă Părinte Protopop!

Te-am căutat azi dimineață, dar, spre regretul meu, erai plecat la Cluj. Eu sunt gata de plecare spre Crasna și, fiindcă nu știu când voi putea să mă întorc, m'am decis să-ți scriu. Am înțeles că ești hotărât să rămâi în Ciucea. Înțeleg și motivele cari te-au determinat la asta. Îți dau însă un sfat, isvorit din prietenie sinceră. Nu ezita. Pleacă. Nu te încrede în nimeni. Minoritarii din Ciucea nu-ți sunt prieteni. Majoritatea lor sunt lingușitori și farsori. Îi cunosc prea bine. Ei nu vor să uite povestea din toamna anului 1918, când tu activai ca organizator și comandant al „gărzilor naționale“ din Ciucea și jur. Se mai adaogă la asta și alte fapte; Activitatea ce ai desfășurat pe teren cultural, nu a fost privită cu ochi buni. Și eu sunt minoritar, dar țin la tine, fiindcă te cunosc. Binele ce mi-ai făcut în totdeauna când ți-am solicitat sprijin și ajutor nu pot să-l uit. Și tocmai pentru asta te sfătuiesc, și te îndemn chiar, să pleci. Tatălui tău n'au săi facă niciun rău. Prea e bătrân pentru a-l mai considera „periculos“ pentru ei. În priviuța aceasta poți să fii liniștit. Regret din inimă că trebuie să ne despărțim, dar crede-mă, e mult mai bine pentru tine și pentru familia ta dacă pleci...

Firește, această scrisoare compusă în un-gurește, m'a impresionat adânc. În sufletul meu se făcu lumină. Îmi reamintii ca într-o scăpare de fulger de iarna anului 1918, când

care ne-am putut mândri în trecut și care a ajutat „Astrei“ în activitatea sa culturală și națională. E cel mai ușor și mai potrivit mijloc prin care ori care intelectual poate participa la o acțiune națională care azi a devenit tot atât de necesară, ca și înainte de unire, în urma nenorocirilor ce s'au abătut asupra poporului român.

Va fi bine venită și cea mai modestă contribuție, sau înscriere de membru, pentru a augmenta mijloacele materiale așa de puțin de care dispune „Astra“ în activitatea ei națională, care nu poate înceta nici o clipă. — Contribuțiile binevoitoare se vor trimite la adresa „Astrei“ (str. Șaguna Nr. 6 Sibiu) și se vor chita pe calea publicității,

Știri mărunte

REDAȚIONALE. *Tuturor colaboratorilor, abonaților și prietenilor gazetei noastre, să le aducă nașterea lui Hristos mângâeri bogate și credință tare în biruința Soarelui Dreptății!*

Reculegeri sufletești. Pentru a fi cu sufletele cât mai împăcate și mai luminate de prasnica Nașterii Domnului, pâr. Liviu Costea din Boziaș s'a îngrijit ca parohienii Sf. Sale să aibă parte de binefăcătoare reculegeri sufletești. În zilele de 14-15 Decembrie c., pâr. Dumitru Neda dela Blaj a și fost la Boziaș, în scopul amintit. Popor disciplinat și iubitor de învățătura mântuirii, lumea noastră credincioasă de aci a alergat cu drag la toate slujbele și la toate cuvântările. S'au înregistrat numeroase spovedanii și cuminecări.

Pentru cei din umbra morții. Trec binisor peste un miliard cu numărul semenilor de-ai noștri, cari nu cunosc pe Hristos și legea Lui. Și sunt zeci de mii robii Domnului cari se jertfesc în mijlocul lor, ostenindu-se să-i aducă la lumina adevărului. Dar sunt lipsiți de mijloace materiale, și de aceea ne cer

am fost deținut de o bandă de secui și maltratată în chip barbar. Îmi reamintii de incidentul avut cu un impiegat de mișcare ungur cu manierele sălbatice care îi maltrata pe bieții călători moși. Făcându-mi și mie mizerii, a fost destituit din serviciu și trimis peste graniță în Ungaria. Prin creierul meu trecu ca un fir de foc amenințarea: „O să ne mai întâlnim noi“!..

În caleidoscopul ce se dăpână acum pe dinaintea ochilor mei sufletești vedeam scenele cu procesele moșilor contra lui Maurițiu Tischler, procesul căpitanului Șiancu, și alte „evenimente“ cari, fără 'ndoială, erau notate în cartea neagră.

Nu mă cugetam la viața mea, căci viața unui om nu apasă mult în cumpăna universului, dar mă cugetam la soarta celor patru copii ai mei.

Sosit acasă, soția și fetița mai mărișoară mă întâmpinară cu aceeași insistență:

— Dragă Sabin, toată lumea pleacă, numai noi rămânem.

— Să mergem și noi tată drag'!

— Liceanul își păstra mereu dârzenia.

— De când ai plecat la Cluj, mama a tot plâns! Îmi anunță una dintre cele două fetițe bucălaie.

— Și Ica a plâns! complectă cea mai micuță.

Îmi plecai capul în piept și, după o clipă de ezitare, capitulai:

— Bine, dragii mei, faceți bagajul și plecăm.

(Va urma)

mereu ajutorul. Mitropolia Blajului a primit acest apel la milostenia creștină și a luat suri să i-să răspundă și din partea noastră. Românilor uniți, oricâte ne-ar fi mizeriile tuale. Pe ziua a doua a sărbătorilor Nașterii Sfinte din acest an s'a rânduit să se cetească în biserici poporului credincios un lăudă-indemn la jertfelnicie pentru misiunile terne; să se facă rugăciuni publice, cu vedanii și cuminecări în acelaș scop, și să adune, pe cale de colectă, obolul bunilor și tineri tot pentru misiunile externe, raportându-se Mai marilor bisericesti cel mai târziu până la 1 Februarie 1941 despre ceea ce a făcut și despre rezultatele obținute.

Locale. Miercurea viitoare, de praznic Nașterii Domnului, va predica în catedrală P. S. pâr. Mitropolit Alexandru; a doua zi, Crăciun — Soborul Născătoarei de Dumnezeu va predica Il. Sa Dr. Victor Macaveiu, pâr. zis capitular; de sărbătorearea sf. mucenik arhidiacon Ștefan va predica pâr. prof. Pop, rectorul internatului Școlii Normale băieți, iar Duminecă, după Nașterea Domnului va predica pâr. Ioan Moldovanu, canonic mitropolitan.

— Săptămâna aceasta, Marți după praznicul Soc. de lectură „Inocențiu Micu Klein“ a organizat o sesiune de lectură în teologie din loc a aranjat o frumoasă serbare de Crăciun cu venitul de la săracilor din Blaj. Program bogat și va cuprinde 15 puncte (colinde cântate de corul Academiilor dirijat de clericul V. Giurgea; declamații de cor; o conferință cetită de stud. teol. V. Urjan, — toate după cuvântul de deschidere al stud. teolog I. Pădureanu). Au plăcut foarte mult mulțimii ce ticsia sala de gimnastică a liceului „Sf. Vasile“ toate punctele, și în special „Colinda de fată mare“ pusă pe note de I. Florea, care a condus și corul când s'a cântat această colindă de pela Obreja învechită.

O telegramă. Cu moartea regretatului Ioan F. Negruțiu ne ocupăm în altă parte a gazetei. Aici reținem faptul că, din pricina săvârșirii din viață a acestui valoros om de știință și biserican blăjan, Mitropolia Blajului a primit următoarea telegramă dela București (12 XII. 40): „Ministerul Educației Naționale și Cultelor și Artelor, exprimă cele mai sincere condoleanțe pentru pierderea lui Ion Negruțiu — Pentru ministru: Axente Creangă“.

A murit fostul președinte al Finlandei. În urma unui atac de cord, Kallio, fost președinte al Finlandei, a încetat alături de viață, din viață, la Helsinki, tocmai când se pregătea să plece din capitală la o misiune sa dela țară și când populația se pregătea să-i facă o impunătoare manifestație de simpatie. Intregul popor finlandez simte pierdere ce îndură prin această moarte și plânge din inimă pe bărbatul de stat care a fost dat de Provedință să-l aibă în fruntea republicii în momente de cumplită încredere prin care și-a trecut țărișoara cu demnitate și eroism ce a stârnit admirația lumii întregi.

Spre știre. Bursierii „Astrei“ — Sibiu, cari nu și-au înaintat situația școlară pe anul 1940 doresc să li-se mențină bursa și pentru anul 1940-41, sunt invitați să trimită „Astrei“, (str. Șaguna Nr. 6), certificatul cu notele ultimului examen, în vederea înscrierii lor în anul școlar 1940-41, până târziu până la 20 Ianuarie 1941. În caz contrar, bursile vor fi declarate vacante. — Sibiu, la 17 Decembrie 1940. — Dr. Gheorghe Moga m. p. vicepreședinte.

AVIZ. Revista „CULTURA CREȘTINĂ“ din anul Nr. 7-8-9 din 1940, pe lunile Iulie-Septembrie, nu a părut. Abonații, cari și-au schimbat domiciliul, din cauza refugiului, sunt rugați, să binevoiască a comunica adrese, spre a li-se putea trimite.